

A. 254

ȘTEFAN MARIȘ

Fata Pădurii și Omul Noptii de Constantin Eretescu

Răsai lună și sui sus
 Și-i du badiului răspuns,
 Du-i răspuns și sănătate
 Altă drăguță să-și cate,
 Cu mine nu să mai poate.
 Cu mine când s-o putut,
 Am fost mică și n-am știut.
 Cu mine s-ar mai pute'
 C-amu-s mare și mă vre'.
 Ardă-l focu' măritat,
 Cu mult drag l-am așteptat!
 Pusăi săcerea la brâu,
 Mă dusăi pă lângă râu
 La holdă mândră de grâu.
 Săcerai cât săcerai...
 Pusăi săcerea-ntr-un snop,
 Mă uitai pă vale-n jos,
 Văzui soarele suind,
 Soacre la nurori viind.
 La mine nu vine nime'
 C-am o soacră ca un câine.
 Soacră, soacră, poamă acră,
 De te-ai coace cât te-ai
 coace,
 Poamă dulce nu te-ai face!
 De te-ai coace-on an și-o
 vară,
 Tăt ești acră și amară!

Informator: Florian Reghina

Volumul profesorului Constantin Eretescu (Editura Compania, București, 2007) este o lucrare monografică de referință, reprezentând o apariție așteptată (și necesară) pentru clarificarea și explicarea unora dintre cele mai complexe reprezentări ale mitologiei românești – Fata Pădurii și Omul Noptii.

Monumentala lucrare (ce se întinde pe nu mai puțin de 575 pagini) este împărțită în două secțiuni distincte: prima conține un studiu dens și laborios întocmit care vizează descifrarea, decodarea elementelor esențiale pe care la înglobează aceste reprezentări mitologice. După ce analizează interferențele cu alte reprezentări (Avizuhăra, Avizuha, Albița, Aripa Sătânii, Ciuma etc.) autorul se oprește la trăsături și funcții, propunând apoi și tipologia narativă.

A doua secțiune a volumului este mult mai amplă (425 pagini) și cuprinde 514 texte. Aceste texte au fost preluate de la instituțiile care se ocupă de culegerea și tezaurizarea materialului folcloric (Institutul de Etnologie și Folclor „C. Brăiloiu” din București, Institutul de Etnologie și Folclor Cluj) precum și din lucrările publicate până în anul 2004 (inclusiv).

Materialul foarte bogat a fost organizat după criteriul geografic astfel:

1. Transilvania (județele: Satu Mare, Maramureș, Sălaj, Bistrița Năsăud, Bihor, Arad, Cluj, Alba, Hunedoara, Sibiu);
2. Banat (județul Caraș-Severin);
3. Moldova (județele: Suceava, Botoșani, Neamț, Bacău, Vaslui);
4. Ucraina (Regiunea Transcarpatică);
5. Albania.

În cuprinsul fiecărui județ, textele au fost organizate după criteriul cronologic (de la primele culegeri până la cele mai recente). Când au existat mai multe texte ce au fost culese în aceeași unitate de timp din aceeași zonă, materialul s-a grupat după localități și, în cadrul localităților, după informatori. Intenția autorului a fost aceea de a realiza o structură ce poate să schițeze caracteristicile zonale, preferințele pentru o seamă de tipuri narrative în dauna altora sau modificările înregistrate de către „demonul feminin în cursul transmiterii orale, pe de o parte, și atitudinea transmițătorilor de texte, pe de altă parte”. Această modalitate de grupare a textelor oferă, după cum mărturisește autorul, o „dublă imagine, sincronă și diacronică, a materialului și permite studierea modului în care a fost receptată ființa supranaturală de la primele culegeri și până în prezent”.

Arealul de circulație a legendelor despre Fata Pădurii coincide parțial cu cel în care sunt semnalate legendele despre Omul Noptii. Maramureșul este zona în care cele două ființe mitologice apar simultan. Mai mult decât atât, aceasta este regiunea cu cea mai intensă circulație, în care au fost culese majoritatea narațiunilor, credințelor și informațiilor. Ipoteza pe care o lansează C. Eretescu este aceea că, ținând cont de frecvența atestărilor în nordul țării, aceasta ar indica o iradiere a legendelor și credințelor din acest loc către sud și est.

Fata Pădurii și Omul Noptii reprezintă o importantă contribuție în antropologia culturală în care autorul analizează și propune o serie de legende mitologice care sunt în primul rând mărturii ale unei realități de ordin superior. Aceste mărturii certifică prezența unor reprezentări supraumane în mentalul colectivității umane, reprezentări care, din timpuri imemorabile, au structurat și modelat viața și comportamentul individului.

O dat cu carul de mal.

